

Forandringer findes, og fornyelser

Lotte Prætorius, forperson i Daneklærerforeningens G-sektion
og Ditte Eberth Timmermann, bestyrelsesmedlem i Daneklærerforeningens E-sektion

Forvirrede tider

Vi har taget hul på 2025 og må sande, at det er en usikker tid, en uroens tid. Det er de forvirrede tider, som Ørntoft formulerede det i *Digte 2014*. Uddannelseslandskabet er i opbrud, og vi har ingen idé om, hvad det kommer til at betyde fra 2030, hvor reformen træder i kraft – eller om det allerede inden da kommer til at have betydning for fx optag på eller lukning af specifikke uddannelser. Klimakrisen er altoverskyggende, Gaza ligger i ruiner, krigen i Ukraine synes uendelig, og Trump er indsat som præsident. Hans styreform har hurtigt sat sit præg på verden, og allerede inden indsættelsen fik han gentaget sit ønske om at besidde Grønland – uden lige at spørge grønlænderne. Og så er mesterinstruktøren David Lynch død, og vi er nærmest på symbolsk vis blevet genopfrisket på, at "the Owls are not what they seem".

Som en form for prisme for hele denne uro og dette kaos fremstår et af de mest betydningsfulde lyriske forfatter-skaber i nyere tid, nemlig Inger Christensens. Hendes værk rummer både kritik og bekymring og håb for fremtiden, og hendes digte kan levne plads til at drøfte alt det svære med eleverne, og det synes helt oplagt at genbesøge hovedværkerne *Det* (1969), *alfabet* (1981) og *Sommerfugledalen* (1991).

Den eksistentielle relevans

Digtsamlingen *Det* er med sin samfundskritik højaktuel. Menneskets forbundethed med naturen kobles her både med den vækst, vi hele tiden stræber efter, og med teknologiens konsekvenser for mennesket. Samfundet er stenet, livet er gået i chok, og vi længes efter en by, der er blød som en krop. Christensens digte tilbyder eleverne mulighed for at finde den eksistentielle relevans i litteraturen. De sproglige billeder og stemninger giver aha-oplevelser, og samtidig behandler hendes lyrik helt konkret klimakrise og atomangst.

I digtsamlingen *alfabet* (1981) kombinerer hun det latinske alfabet med den italienske matematiker Fibonacci's talsystem, og værket er på den måde skabt ud fra de regler, naturen selv bruger, og bygger på den måde bro mellem sproget og verden. Rytme og gentagelser danner hele tiden nye mønstre ligesom i naturen. Christensens systemer og

naturlige orden tiltaler vores naturvidenskabeligt orienterede og måske ikke altid så læselystne elever. Blandt andet derfor er det også så indlysende, at vi gennem hele kanondebatten har kæmpet for at få netop Inger Christensen med i en revideret kanon. Dette bliver ikke mindre indlysende, når vi ser den hyldest, hendes værker møder i fejringen af hendes 90-års fødselsdag den 16. januar. At hun kandiderede til Nobelprisen bliver nævnt igen og igen, og hun mindes med digtoplæsninger, mindepark og genudgivelser. Christensen har stor national og international betydning og bør få en plads på kanon.

Den svenske læseliste

Hvornår den endelige kanonrevidering er på plads, er endnu usikkert, men i Sverige har de netop lanceret en frivillig læseliste for gymnasiet, som er inspireret af den danske kanondebat. Her finder du en meget bred og internationalt orienteret liste med specifikke værker frem for forfatternavne. Fx den norske roman *Fuglene* af Tarjei Vesaas og Édouard Louis' *Færdig med Eddy Bellegueule*, men også japanske, engelske og ukrainske værker, ligesom der er plads til minoriteter med Ann-Helén Laestadius' *Stöld* og en postkolonial klassiker som Chinua Achebes *Alt falder fra hinanden*. Der er sågar også plads til danske Vita Andersen, Janne Teller og Yahya Hassan på listen, og kun få svenske klassikere som Söderberg, Lagerlöfs, Benedictsson og Strindberg.

Det er interessant, at læselisterne har så stor en geografisk og international spændvidde og samtidig tager højde for ligestillingsprincipper, minoriteter og genrer. Den svenske læselistes formål er at engagere og vække nysgerrighed, ligesom den gerne skal føre til spændende samtaler i klasserummet, og så er den oven i købet frivillig. En inspirerende måde at gå til litteraturhistorieundervisningen på.

Inger Christensen ville være fyldt 90 år den 16. januar 2025, så lad os fejre hendes runde dag med eleverne ude i klasselokalerne – og lad os se, om ikke 2025 kan blive året, hvor vi med inspiration i en kaotisk og urolig verden kan levne plads til forandring og fornyelse – til en revideret kanon.